

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

the guardian

رقابت در انتخاباتی اضطراری

پایان عزاداری رسمی برای سید ابراهیم رئیسی، به رقابت برای جانشینی او رسیده است و تاکنون حدود ۲۰ چهره در انتخابات ریاست جمهوری پیش رو ثبت‌نام کرده‌اند. همه نامزدها باید توسط هیئتی ۱۲ نفره موسوم به شورای نگهبان تأیید شوند. این بار حکومت ایران باید بین برگزار کردن انتخاباتی رقابتی که می‌تواند منجر به افزایش مشارکت شود و انتخاباتی محدود که مشروعیت را تضعیف می‌کند، دست به انتخاب بزند. انتخابات ریاست جمهوری پیش رو در ایران پتانسیل تنش‌های سیاسی داخلی را دارد. اما به‌طور طبیعی جمهوری اسلامی در سال‌های پیش رو به دنبال نوعی ثبات سیاست داخلی است. سعید جلیلی که دو بار کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری شده بود، و البته در انتخابات گذشته به نفع رئیسی انصراف داد، روز یکشنبه و در اولین روز ثبت‌نام اعلام کرد که در انتخابات شرکت خواهد کرد. او که در سپهر سیاسی ایران چهره‌ای تندرو محسوب می‌شود، بیشتر دوران حرفه‌ای خود را در وزارت امور خارجه گذرانده و مذاکره‌کننده اصلی هسته‌های ایران بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۳ بوده است. طی روزهای اخیر، محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور پیشین ایران نیز مدام در بیرون از خانه‌اش ظاهر شده است. او در محاصره هوادارانش گفته که گزینه‌ها و شرایط را بررسی خواهد کرد. اما غیرقابل پیش‌بینی بودن او به این معناست که بعید است صلاحیت او برای شرکت در انتخابات تأیید شود. علیرضا زاکانی، شهردار تهران که شبیه به جلیلی است تیم‌های تبلیغاتی خود را آماده کرده و در انتخابات ثبت‌نام کرد. نامزدهای سنتی محافظه‌کار مانند پرویز فتاح، رئیس سابق بنیاد مستضعفان، یا محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ نیز در معرض گمانه‌زنی هستند. از آنجایی که اصلاح‌طلبان عمدتاً از مجلس به حاشیه رانده شده‌اند، اختلافات بین اصولگرایان و جبهه پایداری، که مخالف هر نوع سازش - از جمله در مورد توافق هسته‌ای - هستند، آشکارتر است. ثبت‌نام برای ریاست جمهوری از پنجشنبه هفته پیش به مدت چهار روز ادامه دارد. براساس سابقه قبلی انتخابات می‌توان گفت که ممکن است ۱۰ نامزد اجازه پیوستن به رقابت نهایی را به‌دست آورند. هرچند در سال ۲۰۲۱ تنها چهار نامزد در این انتخابات شرکت کردند. هنوز تردید وجود دارد که آیا علی لاریجانی، رئیس ۱۲ ساله مجلس که چهره‌ای میانه‌رو و باتجربه است، تأیید صلاحیت خواهد شد یا خیر. اگر صلاحیت او برای ورود به انتخابات تأیید شود، معنایش این است که حکومت این بار نیاز به داشتن یک برنامه واقعی برای ریاست جمهوری را درک کرده است. علی لاریجانی از حمایت حسن روحانی، رئیس‌جمهوری اسبق ایران نیز برخوردار است. اما برخی رسانه‌های ایرانی پیش‌بینی می‌کنند که اگر رقابت غیرقابل پیش‌بینی شود، ممکن است از محمد مخبر، معاون رئیس‌جمهور و رئیس‌جمهور موقت کنونی خواسته شود تا پنج سال بر سر کار بماند و این سمت را بر سر عهده بگیرد. کارنامه اقتصادی او و نزدیکی‌اش به هسته قدرت، از او چهره‌ای قابل اعتماد برای حکومت ساخته است. هرچند مخبر به واسطه برخی مسائل نظیر موضوع ساخت واکسن کرونا، محبوبیت زیادی در میان عامه مردم ندارد. از پرویز فتاح، رئیس سازمان اجرای فرمان امام خمینی (EIKO)، یک مجموعه اقتصادی بزرگ تحت کنترل رهبری ایران نیز به‌عنوان نامزد ریاست جمهوری یاد می‌شود اما او این خبر را تکذیب کرد. موضوع دیگر که می‌توان آن را به‌نوعی مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری ایران ارزیابی کرد این است که هر کسی در این انتخابات پیروز شود، در عرصه سیاست خارجی با مسائلی فوری روبه‌رو خواهد بود. سه قدرت اروپایی در حال تصمیم‌گیری درباره رفتار ایران در عدم پذیرش درخواست‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای بهبود دسترسی به سایت‌های هسته‌ای ایران هستند. کشورهای اروپایی بر خلاف آمریکا قصد دارند قطعنامه‌ای در آژانس علیه ایران تصویب کنند. رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تلاش می‌کند تا در مورد دسترسی بهتر به سایت‌های هسته‌ای ایران با تهران مذاکره کند، اما با درگذشت رئیسی، پیشرفت در این مسیر کند شده است. اهمیت موضوع آنقدر هست که علی شمخانی، مشاور سیاسی مقام معظم رهبری و دبیر سابق شورای عالی امنیت ملی به ریاست مذاکرات هسته‌ای منصوب شده است.

کلیمسا رویاروی دولت

اعتراضات مردمی در ارمنستان به دنبال چیست؟

می‌گیرد. علاوه بر این، این نظر وجود دارد که فرآیند تعیین حدود به‌صورت یک‌طرفه انجام می‌شود. براساس این نظرات، جمهوری آذربایجان هیچ امتیازی به ارمنستان نمی‌دهد. مخالفان از پاشینیان به‌خاطر امتیازات یک‌طرفه برای صلح انتقاد می‌کنند.

ساکنان ارمنی روستاهای مرزی استان تاووش که ضمن اعتراض حاضر به ترک خانه‌های خود نبودند با اقدام ارتش ارمنستان وادار به ترک روستاها شدند و این اتفاق منجر به همراهی باگرات گالستانیان اسقف اعظم این استان با معترضان شد و او پانزدهم اردیبهشت به همراه ۵۰۰ تن از اهالی این روستاها راهپیمایی پنج‌روزه‌ای را به مقصد میدان جمهوری ایروان آغاز کرد. دولت پاشینیان واگذاری این روستاها را اقدامی ضروری در جهت عادی‌سازی روابط خود با آذربایجان می‌داند اما معترضان ادعا می‌کنند مذاکرات تعیین مرز با طرف آذری در فضایی غیرشفاف و غیرعادلانه بدون ایستادگی توسط مذاکره‌کنندگان صورت می‌پذیرد. آنان ادعا می‌کنند که پرونده‌های مربوط به نقشه‌های دوران شوروی که مبنای مذاکرات دو کشور برای تعیین مرز است توسط دولت محرم‌نامه اعلام و از دسترس خارج شده است. واقعیت نیز این است که مرز جمهوری‌های شوروی وضعیت ثابتی نداشتند و طی دهه‌های مختلف بارها جابه‌جا شده‌اند و مبنای مشخصی برای برتری دادن یکی بر دیگری وجود ندارد و همین امر نیز در دهه نون میلادی عامل جنگ ارمنی‌ها و آذری‌ها شد.

آرام سرکیسیان، رئیس حزب جمهوری و از حامیان دولت، جنبش تاووش برای میهن را متهم کرده که وابسته به روسیه است و می‌خواهد ارمنستان را مانند بلاروس به یکی از مناطق وابسته به روسیه بدل کند با این حال گالستانیان تاکنون از هیچ کشور خارجی جز جمهوری اسلامی ایران حمایت نکرده است. او تاکنون چندین بار در موضع‌گیری‌های خود به مقاومت ایران در مقابل فضاها بین‌المللی اشاره کرده و خواستار مقاومت مردم شده است. ادبیات گالستانیان در سخنرانی‌ها کاملاً مذهبی است. اومی گوید همه چیز دست خداست و مردم ارمنستان اسیر و سوسه شده‌اند. او با اشاره به نامگذاری کوچه‌ها و خیابان‌های ایران به نام شهیدان که عنوانی مذهبی است این را الگویی برای ارمنستان معرفی کرده است. او در این باره گفت: «کشور باید مثل ایران باشد و برای شهیدان ارزش قائل شود. در تهران دیدم که خیابان‌هایی به نام شهیدای ارمنی جنگ میهنی‌شان بود». در ادبیات مسیحی و ارمنی شهید مانند قدیس تنها به کشیشانی که در راه تبلیغ دین کشته شده باشند اطلاق می‌شود و عنوانی مقدس و خاص کلیسا است.

اعتراضات ۲۰۲۰

اعتراضات کنونی از جهت گستردگی و استقبال مردمی با اعتراضات سال ۲۰۱۸ که منجر به روی کار آمدن پاشینیان شد قابل مقایسه است و از اعتراضات پیشین مخالفان گسترده‌تر است. هفده حزب مخالف در اعتراضات سال ۲۰۲۰ که راهپیمایی عزت معروف شد، پس از توافق آتش‌بس در قره‌باغ در ۱۰ نوامبر ۲۰۲۰ مردم را دعوت به تجمع کردند. در این توافق نخست‌وزیر نیکول پاشینیان پس از جنگ ۴۴ روزه که با پیشروی ارتش آذربایجان همراه بود توافق‌نامه‌ای را برای واگذاری شهرهای اطراف قره‌باغ کوهستانی و پایان دادن به شش هفته جنگ بر سر این منطقه امضا کرد که طی آن قره‌باغ کوهستانی به محاصره آذربایجان درآمد و یک مسیر دالانی موسوم به لاجین تنها امکان ارتباط ارمنستان و قره‌باغ کوهستانی باقی ماند. در پی این توافق که زمینه تسلط کامل آذربایجان بر قره‌باغ

رهبری آنها بر عهده روبرت کوچاریان و سرژ سرکیسیان، رؤسای جمهوری سابق ارمنستان است، و کوچاریان را متهم می‌کنند که به دنبال به دست گرفتن قدرت است. نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان، روز ۷ مه گفت: «اکنون روشن است که این جنبش، که قبلاً رهبر فراکسیون هایستان [ارمنستان] پیشنهاد تشکیل آن را داده بود... از سوی رهبر کلیسای ارمنه [گارگین دوم] مدیریت می‌شود، و کسی که بیشترین سود را از آن می‌برد، روبرت کوچاریان، رهبر فراکسیون هایستان است. کوچاریان در این زمینه مطابق با منافع مسکوع عمل می‌کند.»

اعتراضات از کجا شروع شد و چه خواسته‌ای دارد؟

اعتراضات زمانی آغاز شد که دولت پاشینیان در ادامه روند تلاش برای صلح با جمهوری آذربایجان اقدام به واگذاری چهار روستا در استان تاووش به جمهوری آذربایجان کرد. ارمنستان به رهبری پاشینیان پس از سی سال تسلط بر قره‌باغ کوهستانی و هشت شهر اطراف طی جنگی سریع این مناطق را به آذربایجان واگذار کرده که طی آن غرور ملی ارمنه به‌شدت سرکوب شده است. به همین دلیل زمانی که ارتش ارمنستان اقدام به اخراج اهالی این چهار روستا کرد تا روستاها را به طرف آذری تحویل دهد، موجی از مخالفت در سراسر ارمنستان به وجود آمد. ساکنان ارمنستانی این روستاها پاشینیان را به واگذاری خاک کشور بدون دریافت چیزی در ازای آن متهم می‌کنند. در حال حاضر مرزهای ارمنستان در شرق با جمهوری آذربایجان و در غرب با ترکیه مسدود است و مرز چهل کیلومتری با ایران و ۲۱۷ کیلومتری با گرجستان تنها امکان ارتباط این کشور با دنیاست. پاشینیان مدعی است که پس از عادی‌سازی روابط با ترکیه و جمهوری آذربایجان موفق خواهد شد ارمنستان را از این بن‌بست خارج کرده و اقتصاد ضعیف و ورشکسته آن را احیا کند.

مخالفان اما با تکیه بر دشمنی تاریخی ترک‌ها و آذری‌ها با ارمنستان این روند را به معنای نابودی و از بین رفتن هویت و تمامیت کشورشان می‌دانند. براساس گزارش‌های رسانه‌های داخلی ارمنستان، خط مرزی در حال نزدیک شدن به آبادی‌های ارمنستان است، حتی براساس یک گزارش، مرز درست از کنار یک مدرسه می‌گذرد و پل کیرانتس به جمهوری آذربایجان واگذار می‌شود. بخشی از خط لوله گاز گرجستان به ارمنستان اکنون در خاک جمهوری آذربایجان باقی مانده است. در روستاهای بازگشته به آذربایجان هنوز ساکنی وجود ندارد، اما ساکنان ارمنی احساس ناراحتی می‌کنند. ایروان روند تعیین حدود را به‌عنوان کاهش خطر جنگ معرفی می‌کند، این رویکرد مقامات باعث انتشار این عقیده در میان مخالفان خود می‌شود که ارمنستان تحت تهدید جمهوری آذربایجان مجبور به امتیاز دادن است، در غیر این صورت آذربایجان اسلحه به دست

اعتراضات زمانی آغاز شد که دولت پاشینیان در ادامه روند تلاش برای صلح با جمهوری آذربایجان اقدام به واگذاری چهار روستا در استان تاووش به جمهوری آذربایجان کرد. ارمنستان به رهبری پاشینیان پس از سی سال تسلط بر قره‌باغ کوهستانی و هشت شهر اطراف طی جنگی سریع این مناطق را به آذربایجان واگذار کرده که طی آن غرور ملی ارمنه به‌شدت سرکوب شده است

داود دشتبانی

خبرنگار گروه دیپلماسی

هفته‌های گذشته ارمنستان شاهد اعتراضات گسترده به دولت غربگرای نیکول پاشینیان بود. این اعتراضات که در میدان جمهوری ایروان پایتخت ارمنستان متمرکز است با نافرمانی مدنی و بستن جاده‌های اصلی مواصلاتی به ایران و گرجستان و تلاش برای به تعطیلی کشاندن دانشگاه‌ها و مشاغل و ادارات همراه است. معترضان با هدایت اسقف اعظم باگرات گالستانیان که جنبش «تاووش برای میهن» را رهبری می‌کند، امیدوار هستند با از کارکرد انداختن دولت، نخست‌وزیر نیکول پاشینیان را وادار به استعفا کنند و یا تعداد رای لازم در مجلس را برای استیضاح دولت او به دست بیاورند. هرچند دولت پاشینیان پیش از این نیز با اعتراضات گسترده روبه‌رو شده است اما اعتراضات اخیر تفاوت‌هایی با اعتراضات پیشین دارد. اعتراض کنونی بر خلاف رویدادهای پیشین توسط احزاب مخالف رهبری نمی‌شود بلکه یک شخصیت مذهبی یعنی باگرات گالستانیان اسقف اعظم استان تاووش رهبری آن را برعهده دارد. این برای نخستین بار در تاریخ ۳۳ ساله جمهوری ارمنستان است که کلیسای حواری ارمنی به‌صورت علنی وارد عرصه سیاست شده است. این جنبش هرگونه وابستگی خود را به گروه‌های ایوزیسیون انکار و تنها انگیزه خود را دفاع از خاک میهن، حفظ تمامیت ارضی و بازگشت عزت و غرور ملی ارمنه عنوان کرده است. کلیساهای ارمنی سایر نقاط جهان و دیاسپورای ارمنی به حمایت از جنبش اعتراضی اسقف گالستانیان برخاسته‌اند و در کلیسای جامع ارمنه تهران نیز تجمع حمایتی برگزار شده است. تمامی این اعتراضات در حالی است که همچنان پاشینیان از اکثریت پارلمانی برای ادامه دولت خود برخوردار است. روز یکشنبه ۶ خرداد معترضان در تجمع میدان جمهوری ایروان اسقف باگرات گالستانیان را به‌عنوان نامزد خود برای نخست‌وزیری و تشکیل دولت موقت یک‌ساله معرفی کردند تا بتواند زمینه انتخابات زودهنگام مجلس را فراهم کند. گالستانیان نیز در همین روز از گارگین دوم رهبر مذهبی ارمنیان جهان خواست او را به دلیل قصدش برای نامزدی پست نخست‌وزیری ارمنستان از ادامه خدمت به‌عنوان اسقف اعظم استان تاووش برکنار کند. کلیسا روز دوشنبه اعلام کرد که درخواست گالستانیان برای کناره‌گیری از مسئولیت‌های مذهبی موافقت کرده است.

مقام‌های دولت ارمنستان می‌گویند اعتراض‌ها به رهبری گالستانیان، با پشتیبانی و حزب اصلی مخالف برگزار می‌شود که